

Калимеро је поново завапио: Неправда!

Божидар Ђелић жали се у „Политици” да уочи расправе о Косову у Генералној скупштини УН неке утицајне европске земље прете одлагањем расправе о кандидатури Србије за чланство у ЕУ.

„Таква политика је, према нама, погрешна јер може да доведе до успоравања процеса европских интеграција и дестабилизације целог региона”, каже потпредседник владе задужен за европске интеграције.

Први део закључка није споран. Да мало помније завири у други део поруке. Шта значи да може да доведе до дестабилизације региона?

Београд континуирано понавља да се за Косово бори свим легалним, дипломатским средствима. На легалном фронту српска позиција је озбиљно уздрмана мишљењем Међународног суда правде, иако Београд међународно право наставља да брани од оних десет хашких судија који су санкционисали косовску независност.

Остаје дипломатија која, по природи ствари, не може да дестабилизује регион. Како онда читати Ђелићеве, и не само Ђелићеве поруке? Као прикривене претње? Ко ме. Чиме?

Србија добро памти, а и данас осећа на својој кожи последице „мало морген” политике претњи и игнорисања: америчког државног секретара, Ватикана и Немачке, Бориса Јељцина, суседа, сопственог народа.

Формула „дестабилизације региона” једноставно не држи воду. Никога неће заплашити – ако је то позадински циљ, а само ће нам на врат натоварити нове притиске – што

ваљда не би требало да буде циљ.

Може некоме да се допада или не, али реалност указује да пошто су добили (отели) независност, властима у Приштини дестабилизација уопште не одговара. Ако би до ње дошло, ми се намештамо да будемо оптужени.

Друга врста дестабилизације већ је у току: тиче се наших односа са САД и Европском унијом. Док странке, аналитичари и страни амбасадори и даље расправљају о томе да ли Србија треба да повуче или измени нацрт резолуције о Косову поднет Генералној скупштини 28. јула, појачава се притисак на Београд.

Званичан став Европљана је да пријем Србије у ЕУ не условљавају српским признавањем косовске независности, али чланице ЕУ које признају власт Приштини користе све могућности да Београд истерају на чистац. Посебно после шлагворта који им је дао министар Вук Јеремић оном изјавом да ће се у случају коначног опредељивања Србија определити за Косово и заборавити свој номинално највећи стратешки циљ.

Наравно да тај део Европљана користи све пукотине у овдашњим визијама. Ако визија разрешења проблема Европа–Косово уопште постоји. Не мислим да смо много одмакли од оне небулозне понуде „више од аутономије, мање од независности”. Како нема храбрости да се стварности погледа у очи, странци притискају.

Немачка или Француска до пре неког времена нису помињали да Србија треба да призна Косово. Потом је ствар ескалирала. Делом као помало осветнички одговор на инсистирање Београда да косовски проблем држи на међународном пиједесталу, делом због уверења да је то једини начин да се Србија „пацификује”.

Тако смо догурали да и шефови дипломатија који не припадају европском „тврдом крилу” сада Београду пријатељски препоручују да отвори дијалог са Приштином. Наравно не о статусу.

Шта ако Србија неће, као што упорно понавља? Добијаће пацке. Прва је већ стигла из

Хага. Није деловала растрезњујуће. Може неко да ме оптужи за дефетизам, али очекујем још једну. Шта ћемо када Београд не оствари свој наум ни у Генералној скупштини?

Чак и да за српску резолуцију обезбедимо већину преко гласа неке „Западне Маларије“, шта ћемо без дугорочне подршке САД и Европске уније. Даље уклизавање на колизионном курсу?

Заслепљени оним што бисмо ми желели – мада се и око тога делимо – пропуштамо да ствари видимо онаквим какве јесу. Министар косовски Горан Богдановић каже да Еулекс мора да се запита какву поруку забраном посета српских политичара КиМ Приштина шаље косовским Србима.

Прво: није то порука косовским Србима већ Београду. Сасвим је јасно да је Приштина охрабрена мишљењем МСП-а и да појачава напоре на утврђивању косовске независности и државног идентитета. Што значи да ће оваквих и сличних потеза тек бити.

Друго: понављати да је крајње време да Еулекс „спречи неразумно понашање Приштине“ је ново оглушивање о реалност. Еулекс *неће* спречавати одлуке владе у Приштини. Нити је хтео нити ће то чинити у будућности.

Настављамо да тумарамо, мада се политичари упињу да покажу како јасно знају шта раде. О томе колико је осмишљена владина политика подржавања Срба да остану на Косову индикативно говори прво одлука да се укида косовски додатак па непосредно потом најава да до тога неће доћи.

Нека звучи цинично, али испада да се феудално-православни Београд искључиво бори за територију „српског Јерусалима“, а да сувише мало размишља о судбини својих сународника на Косову и Метохији.

Докле ће овдашњи и локални политичари са обезбеђеним смештајем по Србији те људе

да терају да игноришу косовски систем у коме живе, да не улазе у институције под контролом Приштине, да одбијају новац међународних пројеката? Од чега да живе?

Не поричем да није требало све пробати. Чврстоћа некада успева. Сетимо се Пољака уочи пријема у ЕУ. Испоставља се међутим све јасније да је овдашња политика заостравања промашена политика. Показује се да нисмо у позицији да играмо на топло-хладно. Немамо ни снаге, а дубоко сам уверен ни интереса.

Пошто такав модел не пролази, онда треба активирати резервни. Тако стижемо до суштине проблема.

Има ли ова власт алтернативна решења за Косово? Она која могу да спасу образ нацији – не овој или оној власти – а да се уклопе у стратешко напредовање Србије као демократске, просперитетне и правне државе ка Европској унији?

Приближавање завршног чина у Њујорку једноставно тражи одговор на питање шта ће Србија чинити када испуца свој последњи адут. Председник Јединствене Србије Драган Марковић–Палма тврди да је српска влада спремна за сваку одлуку Генералне скупштине УН и да има стратегију чак и уколико одлука буде негативна.

Звучи реално једино ако је део те „стратегије” да политичарима на власти коначно лакне јер ће рећи да су покушали све што је у њиховој моћи, мада и то није довољно за будућност.

Формула „и Европа и Косово” реторички и може да опстане, али свакодневни живот тражи практичне одговоре. Што је управо оно што Европа очекује од Београда. Такве одговоре нажалост не видим.

Написао сам више пута да је питање Косова сувише важно, и да последице могу да буду сувише озбиљне да би проблем био препуштен само политичарима.

Показало се да политичари који су се мењали на власти нису били спремни да отворе дебату у којој би сем њих учествовали економисти и кустоси, обавештајци и картографи, владике, рударски инжењери и дипломате...

Косовски проблем је фосилизован флоскулом „најсветије српске речи” иза које су се прикривали реформски и други промашаји, пад стандарда, неизграђени аутопутеви, корупција, криминал.

Неко ће морати да плати цех.

(Политика)